

Nationella och regionala jämförelser av nyckeltal 2024

Sveriges kommuner och regioner (SKR) samlar in centrala nyckeltal som beskriver förskolans och grundskolans resultat och resurser. Dessa resultat och resurser beskrivs och analyseras i relation till "jämförbara kommuner" det vill säga kommuner som liknar varandra. Beräkning av vilka kommuner som räknas som liknande görs till största del på referenskostnader, men också på invånarantal. Eftersom referenskostnaderna är olika för förskola och skola blir grupperna olika. Det är olika kommuner som bedöms som liknande beroende på vilket verksamhetsområde som nyckeltalen rör.

För förskolan är de liknande kommunerna Borlänge, Falköping, Katrineholm, Lidingö, Strängnäs, Trelleborg och Vänersborg. För grundskolan är de liknande kommunerna Enköping, Falköping, Kungälv, Landskrona, Nässjö, Mark och Strängnäs.

Jämförelser görs också med Göteborgsregionen. I Göteborgsregionen ingår Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö.

Alingsås deltar i en förskollärarenkät som är en självskattningsenkät från SKR som riktar sig till förskollärare. Frågorna i enkäten utgår ifrån kända framgångsfaktorer för förskolor med hög kvalitet. Ett urval av frågor presenteras nedan. Resultat för 2022 redovisades 2023. Alingsås deltar i enkäten under 2024 och resultat redovisas kommande år.

Förskola

SKR:s jämförelse innehåller statistik om hur andelen förskollärare, förskollärartätheten och personaltätheten förhåller sig till de kommunala förskolornas socioekonomiska struktur samt hur Alingsås kommun ligger i jämförelse med liknande kommuner rörande andelen förskollärare och förskollärartätheten. Vidare finns resultaten av självskattningsenkäten genomförd av förskollärare.

Nyckeltal	Alingsås (Riket)	Antal jämförbara kommuner		Antal kommuner i Göteborgsregionen	
		Lägre värde	Högre värde	Lägre värde	Högre värde
Andelen förskollärare (N11043)	55% (43%)	6	1	11 ¹	0
Förskollärartäthet (barn per förskollärare) (N11813)	9,5 (11,6)	1	6	0	11 ¹

Alingsås kommun har en högre andel förskollärare samt färre antal barn per förskollärare än alla utom en (Vänersborg) av de jämförbara kommunerna. För jämförbara kommuner är genomsnittet 13,3 barn per förskollärare och andel heltidstjänster i förskolan med förskollärexamen är i genomsnitt 41%.

Det är önskvärt med en hög andel förskollärare liksom ett lågt antal barn per förskollärare. Ett lågt antal barn per förskollärare indikerar goda förutsättningar för hög kvalitet

I jämförelse med Göteborgsregionen har Barn- och ungdomsförvaltningen i Alingsås kommun högst andel förskollärare och lägst antal barn per förskollärare. I Göteborgsregionen är genomsnittet 11,3 barn per förskollärare och andel heltidstjänster i förskolan med förskollärexamen är i genomsnitt 46%.

I jämförelse med föregående år har andelen förskollärare ökat samtidigt som antalet barn per förskollärare minskat för Barn- och ungdomsnämnden.

---

¹ Data från Härryda saknas

Skola

Jämförelsen innehåller statistiskt rörande betyg, meritvärde och behörighet till gymnasiet. Nedan redovisas ett urval av nyckeltal och jämförelse av Barn- och ungdomsnämndens resultat med de jämförbara kommunerna och Göteborgsregionen.

Nyckeltal (Nyckeltalskod)	Alingsås (Riket)	Antal jämförbara kommuner		Antal kommuner i Göteborgsregionen	
		Lägre värde	Högre värde	Lägre värde	Högre värde
Behöriga till yrkesprogram (åk 9, andelen elever (%)) (N15436)	86,3% (83,7%)	6	1	6	6
Meritvärde (åk 9, genomsnitt 17 ämnen) (N15567)	226,8 (226,6)	5	2	5	7
Uppnådda kunskapskrav (åk 9, andel elever (%), alla ämnen) (N15561)	70,5% (72,9%)	4	3	4	8
Lägst betyg E i matematik (åk 6, andel elever (%)) (N15485)	85,2% (85,9%)	6	1	3	9
Lägst betyg E i svenska (åk 6, andel elever (%)) (N15488)	90,9% (91,2%)	6	1	5	7

Inom samtliga områden eftersträvar Barn- och ungdomsförvaltningen högre värden.

Andel behöriga till yrkesprogram

I jämförelse med liknande kommuner är den en kommun (Enköping) som har högre andel behöriga elever till yrkesprogram. För Göteborgsregionens kommuner är det lika många kommuner som har högre värden som lägre värden än Alingsås kommunala skolor. Genomsnittlig andel elever som blir behöriga till yrkesprogram för liknande kommuner är 82,3 % och för Göteborgsregionens kommuner 84,9%.

Meritvärde årskurs 9

I jämförelse med liknande kommuner är det två kommuner (Landskrona och Kungälv) som har högre genomsnittligt meritvärde i årskurs 9. För Göteborgsregionens kommuner är det 7 kommuner som har högre värden och 5 kommuner som har lägre värden än Alingsås kommunala skolor. Genomsnittlig meritvärde i årskurs 9 för liknande kommuner är 220,6 och för Göteborgsregionens kommuner 229,5.

Minst betyg E i samtliga ämnen, årskurs 9

I jämförelse med liknande kommuner är det tre kommuner som har högre andel elever som når minst betyg E i årskurs 9. För Göteborgsregionens kommuner är det 8 kommuner som har högre värden och 4 kommuner som har lägre värden än Alingsås kommunala skolor. Genomsnittlig andel elever som når minst betyg E i årskurs 9 för liknande kommuner är 70,1% och för Göteborgsregionens kommuner 75,2%.

Lägst betyg E i matematik, årskurs 6

I jämförelse med liknande kommuner är den en kommun (Kungälv) som har högre andel elever som når minst betyg E i matematik i årskurs 6. För Göteborgsregionens kommuner är det 9 kommuner som har högre värden och 3 kommuner som har lägre värden än Alingsås kommunala skolor. Genomsnittlig andel elever som når minst betyg E i matematik i årskurs 6 för liknande kommuner är 82,1% och för Göteborgsregionens kommuner 86,9%.

Lägst betyg E i svenska, årskurs 6

I jämförelse med liknande kommuner är den en kommun (Landskrona) som har högre andel elever som når minst betyg E i svenska i årskurs 6. För Göteborgsregionens kommuner är det 7 kommuner som har högre värden och 5 kommuner som har lägre värden än Alingsås kommunala skolor. Genomsnittlig andel elever som når minst betyg E i svenska i årskurs 6 för liknande kommuner är 88,8% och för Göteborgsregionens kommuner 91,3%.

Skola – Modellberäknade värden

Nyckeltal (modellberäknade värden)	Faktiskt värde	Modellberäknat värde	Avvikelse	Antal jämförbara kommuner		Antal kommuner i Göteborgsregionen	
				Större negativ avvikelse än Alingsås	Positiv avvikelse eller mindre negativ avvikelse än Alingsås	Större negativ avvikelse än Alingsås	Positiv avvikelse eller mindre negativ avvikelse än Alingsås
Behöriga till yrkesprogram (åk 9, andelen elever (%)) <small>(N15436)</small>	86,3%	87,8%	-1,4% <small>(U15461)</small>	2	5	7	5
Meritvärde (åk 9, genomsnitt 17 ämnen) <small>(N15567)</small>	226.8	235.1	-10,3 <small>(U15459)</small>	0	7	9	3
Uppnådda kunskapskrav (åk 9, andel elever (%), alla ämnen) <small>(N15561)</small>	70,5%	72,2%	-7,9% <small>(U15457)</small>	0	7	10	2

Inom samtliga områden eftersträvar Barn- och ungdomsförvaltningen positiva avvikelser.

De modellberäknade värdena visar kommunernas resultat i relation till elevsammansättning, där resultatet justeras för sådana faktorer i elevsammansättningen som har en strukturell påverkan på resultaten. Detta för att kunna påvisa vilken effekt som undervisning, organisering eller andra insatser ifrån huvudmannen har haft. En positiv avvikelse betyder att huvudmannen lyckats bättre än förväntat utifrån bakgrundsfaktorer i elevsammansättningen.

Avvikelsen från modellberäknat värde för eleverna i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram är -1,4% för Barn- och ungdomsnämndens verksamheter. Fem av de liknande kommunerna som har ett högre värde och två har en större negativ avvikelse från det modellberäknade värdet. I jämförelse med kommunerna inom Göteborgsregionen kan det konstateras att 7 kommuner har en större avvikelse än Alingsås kommunala skolor och att 5 kommuner har en mindre negativ alternativt positiv avvikelse från modellberäknat värde.

För Barn- och ungdomsnämndens verksamheter avvikelser genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 med -10,3 från modellberäknat värde. Avvikelsen från modellberäknat värde för andel elever som når minst E i alla ämnen för Barn- och ungdomsnämndens verksamheter

är 7,9%. I jämförelse med andra kommuner konstateras att samtliga liknande kommuner har mindre negativa avvikelser från modellberäknat värde för båda nyckeltalen. I jämförelse med kommunerna i Göteborgsregionen har majoriteten av kommunerna (9 resp. 10) än större negativa avvikelser från det modellberäknade värdet för nyckeltalen.

Kvalitetsindex

Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, tagit fram nyckeltal för att mäta kvalitet i förskola respektive skola. Nyckeltalen normaliseras så att alla kommunernas värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 innebär låg kvalitet och 100 är att betrakta som hög kvalitet. Kvalitetsindexet används bland annat i analyser av kommuners effektivitet och relateras då till ett resursindex. Nedan presenteras effektivitetsindexet för förskola och skola.

Index för förskola baseras på andel personal med förskollärlärolegitimation i kommunal förskola, andel barn 1-5 år i kommunen inskrivna i förskolan och personaltäthet i kommunal förskola. Index för skola baseras på avvikelse från modellberäknat värde för meritvärde, andel elever som når målen i alla ämnen och behöriga till yrkesprogram, samt ett elevenkårsindex. Nyckeltalen avser kommunal verksamhet.

Nyckeltal (Nyckeltalskod)	Alingsås	Antal jämförbara kommuner		Antal kommuner i Göteborgsregionen	
		Lägre värde	Högre värde	Lägre värde	Högre värde
Kvalitetsindex förskola (U11404)	72	6	1	11	1 (samma värde)
Kvalitetsindex skola (U11404)	52	2	5	8	3

I jämförelse med liknande kommuner är den en kommun (Vänerns borg) som har högre kvalitetsindex för förskola. I Göteborgsregionens kommuner har Kungsbacka samma kvalitetsindex som Alingsås, övriga kommuner har lägre. Genomsnittligt kvalitetsindex förskola för liknande kommuner är 39 och för Göteborgsregionens kommuner 44.

Vad gäller kvalitetsindex för skola har 5 kommuner av de jämförbara kommunerna högre värden än Alingsås. I Göteborgsregionens kommuner har Kungsbacka samma kvalitetsindex som Alingsås. Kungälv och Stenungssund har högre värden än Alingsås, övriga kommuner i regionen har lägre värden. Genomsnittligt kvalitetsindex skola för liknande kommuner är 44 och för Göteborgsregionens kommuner 39.

Slutsatser

Redovisning av kvalitetsindex för förskola respektive skola sammanfattar till stora delar Alingsås kvalitet i relation till strukturellt liknande kommuner liksom Göteborgsregionens kommuner. De nyckeltal som används för förskolan pekar på hög kvalitet där andelen förskollärare är hög och antalet barn per förskollärare är låg i jämförelse. Dessutom är antalet barn 1-5 år inskrivna i förskolan högt.

Vad gäller nyckeltal för skola har Alingsås en förhållandevis hög kvalitet i jämförelse med liknande kommuner sett till faktiska värden. I jämförelse med GR-kommunerna placerar sig Alingsås kommun i mittenskiktet. Jämförelse av nyckeltal som rör modellberäknade värden för elevers resultat i skolan visar att Alingsås kommunala skolor är mindre framgångsrik i att kompensera för elevers strukturellt olika förutsättningar i jämförelse med andra liknande kommuner. Bland Göteborgsregionens kommuner tillhör Alingsås den halva som har mindre avvikelser från förväntade resultat. Kvalitetsindex för skolan tar hänsyn till såväl faktiska resultat som förhållandet till modellberäknat värde.

Då liknande kommuner till stor del baseras på referenskostnader kan det konstateras att Alingsås kommunala förskolor och skolor når förhållandevis goda resultat givet de ekonomiska ramarna men att det kompensatoriska arbetet behöver utvecklas ytterligare. Eleverna i Alingsås kommunala skolor har strukturella förutsättningar för att nå ännu högre resultat genom utveckling av undervisningens kvalitet och tillgänglighet.